

શ્રી.
ધ્રુવાખ્યાન.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર.
કસેલર સાકરલાલ જુલાખીદાસ.
હેઠાણે રીચીવેલ—અમદાવાદ.

અમદાવાદમાં ત્રણદરવાજા પાસે સુશીખ્યાળમાં નંબર ૨૧૮૩
જગ્યા મકાનમાં આવેલા ધી રત્નસાગર પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં
સા. અમરતલાલ જોશીએ છાપેલા.

આવૃત્તિ ૪ થી.

પ્રત ૨૦૦૦

સંવત ૧૯૭૩

સંત ૧૯૧૭

કીંમત ૦-૧-૦

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૬૮૮-૭ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ દુધાધ્યાન

વિષય ૬-૧૪

ધ્રુવાખ્યાન.

કવી.

શ્રી ગુરુ ગોવિંદને પ્રેમશું લાગુ પાય;
આરાધું અવિનાશને એવા આદી નીરંજન રાય,
આદી નીરંજન અકળ સ્વરૂપ, રામે લીધા રમવારૂપ;
સૃષ્ટિ નીપાવા થઇ મનમાંય સુભટ પોઢયા જળમાંય.
જે જે વૈકુંઠરાય ૧

હરી જળમાં પોઢયા સહી શેષ, નાગ ઉપર તે જાય;
નારાયણની નાભીકમળથી, બ્રહ્મા પ્રગટ થાય.
બ્રહ્માના સ્વયંભુ તન, તેના પાંચે પુત્ર પાવન;
ત્રણ કન્યા બે પુત્ર વીખ્યાત, પ્રિયવરતને ઉત્તનપાદ.

જે જે વૈકુંઠરાય. ૨

ઉત્તાનપાદ નર નીપજ્યો, રાજ રૂપ નીધાન;
શંભને બે સુંદરી, તેનાં સુરતી સુમતી નામ.
સુરતી ઉપર નહિ રે માન, તેના કવળ એક સંતાન;
સુમતીઉપર છે બધું હેત, તેનો કુંવર ઉત્તમ એક. જે ૦૩
ઉત્તમ ઉછંગ બેસાર્યો રાયે સભામાંહી એકવાર;

પુત્ર લગવે પ્રેમશુભ્રાણી, હૃદયે હરખંડપાર.
હરખ ન માયે હૃદયમાંય, જીવજી રમતા આવ્યા ત્યાંય;
ઉછંગ બેસવા કીધાં મન, અપરમા કહે કહણુ વચન. ૪
ચુરતી.

અપરમા એમ બોલ્યાં ભુંડા, એ સુખ તુજને ક્યાંથી;
અભાગણીના પેટતણા તું, જાને અકરમી ઇલાંથી.
ઇલાંથી જઈ વનમાં તપ માંડ, હરી ભજીને કાયા છાંડ;
ફરી જન્મ લે મારે શરીર, તો તને રાજ અપાવીશ વીર.
વચનો વીનતાનાં સાંભળી, ઉતર્યો મોનો રંગ;
મનભંગ થઈ નાંખ્યો નિશ્વાસ, રોતા આવ્યા માની પાસ.
માયે ચાંપ્યા રૂદીયાસાથ, કહો કુંવર કોણે દુભવ્યા આજ.

ધ્રુવ.

આજ સભામાં માવડી, બેઠો ઉત્તમરાયને બોબે;
ઉછંગ બેસવા હું ગયો, ત્યારે અપરમા એમ બોલે.
અપર કહે અભાગણીકેરા, સુખ માનોતો વન જાઓ વેલા
ફરી જન્મ લે મારે શરીર, તો તને રાજ અપાવીશ વીર.
ચુરતી.

વળતી માતા ઉચરે, કુંવર હૃદયે ન ધરીએ દુઃખ;
પુરણ પુણ્ય કીધાં હશે, ત્યારે તે ભોગવે છે સુખ.
સુખ આપણને ક્યાંથી વાલા, નિયમ ધર્મ કશાનથી પાળ્યા.

સુખ સંતોષ્યા જોગી જતી, તપ તીરથ વૃત ક્રીધાં નથી.
 નથી સંતોષ્યા સાધુને, નથી આપ્યાં વિપ્રને દાન;
 યોછાં કર્મ જ્યાં આપણાં, ત્યારે કયાંથી રાયનાં માન.
 માન ભોગવે ઉત્તમ નિત્ય, હત્તવિના કયમ પામીએ વિત્ત;
 જે હોય ઇંદ્રાસનનો ખપ, તો કુંવર જઈ માંડો તપ.
 તપ માંડયું બ્રહ્માજીએ ત્યારે, પામ્યા પદ્માસન;
 સેવા ક્રીધી મનભાવતી, ત્યારે પ્રગટ્યા નારદ મુન્ય.
 મુનિએ માંડ્યો મોટો જાગ, તપ તીરથ વૃત થયા સુભાગ;
 જે કરીએ શ્રીહરી પ્રસન્ન, તો અભાગીયા ટળીએ તન.

ધ્રુવ.

તને અભાગણી હું ટાળું, મા છું રે તમારો તન;
 વનમાં જઈં વેગે કરીને, સુખ સંભારું નહિ અન્ય.
 સુખ સંભારે સાલે જેહ, વિશ્વંભરે પરહીયો દેહ;
 હરી મળેતો તાપ એલાય, નહિતર પ્રાણ તજુરે માય.

સુરતી.

માતાને આંસુ આવીયાં, ને અંતર ઉપજી દાઝ;
 રાજાએ મને પરહરી, કુંવર તુંયે કરે છે તાજ.
 તુજવિના હું રહીશ કેમ, ટોળાં વહુટી મૃગલી જેમ;
 જળવિના જેવી માછલી, મારા પ્રાણ જશે ટળવળી.

ધ્રુવ.

દગવળ મારી માવડી તું હજે, દુઃખનો આવ્યો અનંત;
 બીજ રોપાવીશ મુખનું, તેને કળ હામશે અનંત.
 અનંતકરણ કરશે હરી, આપણી આશા પુરશે ખરી;
 એછે અનાથનોરે નાથ, તેને ભજવા જઈ માત. ૧૩

શુરતી.

વળી માતા એમ ઉચરે, કુંવર પાંચ વરસનો તન;
 બીજું બાળક એકે નથી, કેમ હું વાળું મન.
 કેમ મોકલું વનની વાટે, કહેતાં મારાં હૈયાં કાટે;
 આંખની આગળ રહેને બાળ, ઘેરબેઠા ભજ્યે ગોપાળ.

ધ્રુવ.

ઘેર ગોપાળ ન પામીયે, મનમાં મોહ ઉપજે મોહ;
 ખાતાં પીતાં પહેરતાં, માતા કેમ હમાશે કાય.
 કાયાદમતાં સરશે કાજ, તપ કરતાં મળશે મહારાજ;
 વનમાં જઈ વહેલો આવીશ, માતા દો મુજને આશીષ.

શુરતી.

આશીષ દે છે માવડી સુતને, હજ્યો કુશળ કલ્યાણ;
 મસ્તકે રક્ષા માતની, કંઠે કૃષ્ણની રક્ષા જાણ.
 કંઠે કરજે કૃષ્ણ રક્ષણ, ઉરની આગળ નારાયણ;
 કટી કેશવ પુરષોત્તમ પાય, એવી આશીષ દે છે માય.

માને આંસુ આવીયા, ત્યારે થંભીને રાખ્યાં નીર;
 મારી જીભે કેમ કહું વળી, વનમાં વિચરો વીર.
 વીર વચન કોનાં નવધરશે, તપકરતાં માયા તવ કરશે;
 તપથી તમને મળશે હરી, વીરા વેગે પધારજે હરી,
 કવી.

ફેરા ફરીયો માતાને, ફરીને જાણ્યો ચર્ણુ;
 આજ્ઞા માગીને સંચર્યો, વંદીને શુકન.
 શુકન મળી સવત્સીગાય, સુવાસણી બેઠું ભરી જાગ;
 વરકન્યા પરણીને મળ્યા, વેદ ભણતા વિપ્રજ મળ્યા.
 મળ્યા શુકન સૌ હરખના, ધ્રુવજ નિકળ્યા નગરખહાર;
 આગળ જાતાં ધ્રુવજને રે, મળીયા બ્રહ્મ કુમાર.
 બ્રહ્મકુમારભગવાનને ચહાતા, હરીગુણુમાતા વેણુસુવાતા
 કરબેડી કહે છે ભુપતન, ક્ષમા કરો તમે નારદ મુન્ય.

નારદ.

નારદ કહે શીદ જાણ્યો છો, શું છે તમારે કામ;
 કોણ તમારાં માત પિતા ને, શું છે તમારું નામ.
 ધ્રુવ.

મારું નામ છે ધ્રુવ નિરધાર, મારા પિતાને બે છે નાર;
 રાવ રાણા બેઠા સોરંગ, કિત્તમને તેડ્યો છે ઉછંગ.
 ઉછંગ બેસવા હું ગયો, મારી પ્રાંત હૈયાની ખોલી;

દ્રષ્ટીએ મુજને દેખાને, અપરમા એમ બોલી.
 અપર કહે અભાગણીકેરા, સુખ વાંછોતો વનજાએ વે'લા
 ફરી જન્મ લે મારે પેટ, તો તને રાજ અપાવીશ નેટ.
 નેટ નારદ કેમ ભોગવું, એનું આપ્યું ધન;
 સભા સધળી દેખતાં, મને કીધા કહણુ વચન.
 કહણુ વચન તે કેમ વીસરે, લોહા સમ હોય તો નીસરે;
 ખડગ તણોતે સહીયેવાય, પણુ એ બોલ સહ્યાનવ જાય રર

નારદ

જરે ઘેલા અત્યારથી તું, એવડો શો ધરે કાળ,
 માન કુમાન શું તાહરે તું તો, પાંચ વરસનું બાળ.
 બાળકને શા ધરવા બોલ, ખાઓ પીઓને કરો કલોલ;
 અપરમાનાં એવાં હેત, વિચારીને વાળો ચેત. જ. ૨૩

ધૃવ.

ચિત્ત તે કહ પેર વાળીયે, મને બોલાવ્યો નહિ બાપ;
 કશાયમાં લેખ્યા નહિ હું તો, તે ઉકણું છું તાપ,
 તાપકું વરનઆણીયેરતી, સુખદુખનું કોઈ શરીરમતનથી.
 હરિએ લખ્યું તેમજ હોય, કર્યાં કર્મ છોડાવેનહીકાય રંધ
 કે કાળે વૃદ્ધિ હાણુ છે, તેનો ન ધરો હરખ ને શોક;
 અલુચ્છીતવ્યું જે આવી મળે, તેનો મન સંતોષ ધરે.

સતોષી કુંવર ઘેર પધારો, અપરમાના બોલ વિશારો
આવકુંવરતારાબાપનેકહું, રાજઅપાવુંનેમાને સહુ. ૨૫
૫૫.

સભામાં મું દેખાડીએ, સડિકામાં વળી નાક;
સભામાં જ્યારે શોભશું, મન પુરશે અભીલાષ;
લાખ લાખેણો કરશે હરી, ત્યારે મંદીર આવીશ ફરી;
તપ કરતાંજે હરીનામજે, તોમુજપ્રાણતજીશહુંબજે. ૨૬
નારદ.

બળ કીધે હરિ નહિ મજે, માનો મારા તન;
જન્મથકી જોગી દેહ દમે, સ્વપ્ને નહી દરશન.
દર્શન તમને કેમ આપશે, વન જઈ વિમાસણ થશે;
વાઘવડ વનમાં બહુ હશે, તે દેખી તુજ તન ધુજશે. ૨૭
જનસે ચિત્ત સંસારમાં ત્યારે, સાંભળશે રંગ ભોગ;
ભુખ તરશ જ્યારે લાગશે ત્યારે કુંવર મુકશે જોગ
૫૫.

જોગ રૂપી નહિ મુકુ સ્વામ, મન ઇંદ્રીયો રાખીશ ઠામ.
મેરૂ ચળે પથ ચુકું નહિ રૂપીજી તમપરતાપેસહિ. ૨૮
નારદ.

રૂપી કહે તું નીસર્યો ત્યારે જાને મધુવન માંચ;
જુમનાજીમાં નાહિને, તપ આદરજે ત્યાંચ.

ત્યાં જઈ કરજે અદ્વૈતાશન, જળ પત્રને ફળ પ્રાશન,
 વળી તુંભજજેહરીતુંનામ, સ્વરૂપસંભરજે શ્રીધનસ્થામ
 શ્યામને શીશ મુગટ છે કાને કુંડળ મકરાકાર,
 ડોટે કૈસ્તુભ કટીનિખળા, પાય નેપુરનો ઝણકાર,
 પાય પદ્મ શંખ ચક્રને મક્કા, એતું સ્વરૂપ સંભરજેસદા
 કાનમાં અક્ષર કહુંકું જેહ, દ્વાદશ અક્ષરભણજેમેહ ૩૦

ન.સં.

એ કરતાં ખટ માસમાં, તુજને મળશે વૈકુંઠનાથ.
 આશિર્વાદ દેઈ દાસને, મસ્તકે મુદયો હાથ.
 હાથ જેડી ધ્રુવ લાગ્યોચરણ, આજ્ઞા માગી વિસર્જોવન
 એ કથા રહી એણે કામ, રૂપિ પધાર્યા રાયને ગામ. ૩૧
 મુની આગ્યા મહારાજપે, જેવા રાયતણું સુખ મન,
 માન દીધાં બ્રહ્મ પુત્રને, વળી આપ્યાં આસન;
 આપ્યાં આસન બેઠા રૂપિ આશા ઉત્તમ તાતને વશી;
 આશારે રૂપી સુખના રાજ, ધ્રુવ વિના ચીંતાઆજ. ૩૨

રામ.

આજ સભામાં રૂપિજી મારે, ઉત્તમ યોજામાંય;
 ધ્રુવજી હોય તો આજ વધે બહુ ઉછંગની શોભાય.
 ઉછંગે બેસવા ધ્રુવજી આગ્યો તેને નવ બોલાવ્યો,

સ્ત્રીને વરાંસે વિસર્યુ બાળ અપરમાયે દીધીગાગ. ૩૩
 રૂપિ એ વચને નીસર્યો વિરો ગયો છે વંન,
 વનમાં વાઘ વર હશે, તેને દેખી ધુજશે તન.
 તન ધુજશે તડકે ટાઢે મંદીરમાં માલતો લાડે;
 વાયુ વૃષ્ટિ કેમ સહેશે કુમાર, એની કાયા કોમળસાર. ૩૪
 કોમળ પટકુળ પહેરતો, કેમ ઓઢશે અગત્યમર તેહ,
 મુસ્તક બાંધતો મોળીયું, કેમ જટા રાખશે એહ;
 એહ આનંદે હરતો ફરતો, ઘોડાની અસ્વારી ફરતો;
 કાંટામાં કેમ સહેશે બાળ, એનિ સજ્યા અહીંસાર. ૩૫
 સારાં અન આરોગતો, તે ફળ પતરો કેમ ખાશે;
 પાણી પીતો પળે પળે, તે જળવિષ્ણુ કેમ રહેવાશે,
 તેની વતી રહેવાશે કેમ, તેહ બિના હું દાનું એમ;
 શુદ્ધ વિનાનોથયો શરીર વીસરતો નથી તેહજ વીર. ૩૬
 વળી વીરો અહીંયાં આવતો રમતો રંગ અપાર,
 ભુખ તરશ જ્યારે લામતી સુખડી માગતો સાર;
 સારી સુખડી સુંદર મેવા, કાલુ કાલુ બોલતો લેવા,
 તેણે અમને કીધાં તાજ પુત્ર વિનાશું કરવું રાજ. ૩૭
 શું કરીયે વડી સાલબી ચીત કરતું નથી કોઈ ઠામ;
 શું કરીયે રાજને શું કરીયે ધન ને ધામ.

ધન ગયું અમારું આજ પુત્ર વિના સહુ સુનેસાજ;
પુત્ર વિના હું દુર્ખાળ દુઃખી મારા પ્રાણ જશે રે રૂપી.

નારદ.

ચીંતા ન કરશો રાય તમે, મને મળ્યું હતું ને જાણ;
આશીર્વાદ દઈ મોકલ્યો ભજવા શ્રી ગોપાળ.
ગોપાળ ભજશે દિવસ થોડે, કુંવર ઘેર પધારશે કોડે;
માંદા રાજ્યને છોડે દુઃખ, એવું કહીને વળીયા રૂપ.

કચી.

રૂપી ચરણે લાગીને ધ્રુવ, વીચર્યો વન મોઝાર;
મધુવન પહોંચ્યો પ્રેમથી, કીધો ત્યાં જઈ તપ વિચાર;
ત્યાં જઈ માસ કીધા ઉપવાસ, બીજે માસે રૂળ કંદ માસ
ત્રીજે માસ છઠે દીન એમ, ચોથે માસે જળનાં નેમ.
નેમ ધરીને નેહથકી ભજે, ઇન્ધર અશરણ શરણ;
પાંચમે પ્રાણજ રૂંધીયા, ધ્રુવજી ઉભા રહ્યા એક ચર્ણ.
ચર્ણ ચતુર્ણ જિતમાંધર્યા, દ્વાદશઅક્ષર મનમાં ભણ્યા,
એમકરતાં વીત્યા છમાસ, રૂદીયામાં ઓળખ્યા અવિનાશ.
અવિનાશીને ઓળખીયા રે, એમ ઉભો રાજને
પૃથ્વી લાગી ડાલવા ત્યારે ડાહ્યું ઈદ્રાસન
ઈંદ્ર અમર સૌ એકઠા થયા વેગે કરી વૈકુંઠે ગયા

જઘ કેશવને લાગ્યા પાય, મધુવનમાં કોઈ કળે કાય.
દેવતા.

કાયા કદી વશ રાખવી એ ઇંદ્રી મન અચેત;
અચરત એતો અતી ઘણું, એમ ઓલ્યાઅમરધરી હેત
અમર કહે અમનેબીકલાગી રખે લીયે. ઇંદ્રાસન માગી
વીણ્ણ.

વિષ્ણુકહેસાંભળશુરપતીરાજ્યભોગ એ ઇંછતો નથી ૪૩
નથી ઇંછતો સંપત્તિને કે, નથી ઇંછતો સુખ નેહ;
ચરણ ધર્યા ચીતે મારાં, ક્ષણ અળગો ન મુજથી એહ.
મુજથકી અળગો નહીં એહ. એણે દમી છે પુરણ દેહ;
સદા સ્મરણ રાખે છે મારું, કહોજી એને કેમ
વિસાર્યો વિસરે નહીં, એને આપીશ અવિચળ અર્થ;
નામ નહિ લે તે તમતણું, કાં બીહો દો વ્યર્થ.
કવી.

ઈંદ્રતણી આસનાવાસના કરી, સુર સ્થાનક મોકલ્યા ફરી;
મરૂંડે ચઢી ચાલ્યા શ્રી હરી, વનમાં આવ્યા વેગે કરી.
કર્યો નાદ જ્યારે શંખનો, ત્યારે ધ્યાનમાંથી ધ્રુવ જગ્યા
નેત્ર ભરી નિહાળીને રે, પ્રેમશું પાયે લાગ્યા.
પ્રેમે કરી પ્રણમ્યા નાથ, હરીએ મેલ્યો મસ્તક હાથ;
નિર્મળ વાણી એવી પ્રકાશ, સ્તુતિ કરે કરબોડી દાસ.

૬૫.

દારા દયાળને વિનવે તમે, સર્વ જગતના ભુપ;
 તમારી ગતી છે ન્યારી, અકળ તમારું સ્વરૂપ.
 સ્વરૂપ નામ તમારાં જોહ, ગણુતાં પાર ન પામું તેહ;
 વાતે હો તમે સ્યામ, પ્રાણીમાત્ર કરે પ્રમાણ.
 પ્રાણામી પરમાત્મા શ્રી હરી, સારંગપાણી હોય;
 અદ્ભુત શક્તિ આપની, તારો પાર ન જાણે કોય.
 પાર ન જાણે કોય લગાર, હું કેમ પામીશ તારો પાર;
 એવું સુની હરખ્યા નરહર, હુંબર કોઈએક માગ તું વર
 વર કેમ માગું વિહલા, હું તો કરીશ તમારી સેવા;
 વિષયભાગ સંસાર છે એતો, સુપનાનાં સુખ જેવાં.
 સુપના જેવી કાચી કાયા, સંસારની શી ધરવી માયા;
 માયામાં ન અને મોકલો, વાહીને ન કરો વેગજો.
 વેગજો વીરા ન કાણ કરે, વળી તું બહેલો આવીશ;
 જે ફળ દુર્લભ દેવને મળવું, તે ફળ તું પામીશ.
 તે ફળ તુજને આપું આજ, સંસારમાં તારી રહે લાજ
 લોક કહે રઝગીને મુવો, સ્વજનોમાંથી પડ્યો જુજવો.
 પડ્યો સ્વજનથી જુજવો, ત્યારે મુરતીને દુઃખ થાય;
 ઘેર જાને વીરા તું, તારી વાટ જુવે છે માય.

માને બાંધતણાં દુઃખકાપો, ધહાંધી જઘ સૌને સુખઆપો
 મારી આજ્ઞા પાળજ આજ, છત્રીસહજરવરસ ભોગવરાજ
 રાજ્ય ભોગવી તું આવજે, તારું થશે જગતમાં જાણું.
 જાણું જગતમાં થાશે રાય, તેણે વધશે તુજ મહિમાય.
 ક્વી.

આપી વચન વળ્યા ગોપાળ, જમુનાજીમાં નાહું બાળ;
 બાળકને મારગમાં જતાં, ઉપન્યો મન વિચાર;
 જે ફળ દુર્લભ દેવ ગણે, તે મને મળ્યા મોરાર.
 મળ્યા મોરાર પણ હું નહિશાળ્યો, હરીભજને માયાલાળ્યો
 આગળ રૂપીજી કહેતા એમ, તમને ત્રીકમ મળશે કેમ.
 મુજને ત્રીકમજી મળ્યા, મેં તો જાણા દીધા કૈાક;
 ફરી જઘશું સંસારમાં, મને હસશે દુરીજન લોક.
 લોક કહેશે એની પુદ્ધિ થોડી, રત્ન આપીને લાળ્યો કોડી;
 પણ એકજશ હું મોટો લાળ્યો, હરીના દર્શન કરીને આળ્યો
 લોકા.

હરી દર્શન કરીને આળ્યો રે, રાય તમારો તન;

રાજા.

હું દુઃખીઆને શું હસો રે, તમે તે સર્વ જન.
 દુઃખીઆને 'શુ' હસવા સાચા, વનેગયા કેમ આવેપાછાં

વન ખયે થયા ખટમાસ, તે કુંવરનો શો વિશ્વાસ.
કવી.

ઉર વિશ્વાસ ન આવ્યો, ત્યારે આવ્યા નારદ મુન્ય;
નારદ.

દર્શન કરીને આવ્યો રે, રાય તમારો તન.

રાય તમારો તન ઘણું જીવો, એ કુળમાં પ્રગટયો છે દીધા.
કવી.

વચનમુણી રીજ્યા નૃપતિ, વળતી વધામણી આપી અતિ
વધામણીમાં આપ્યા રૂડા, રાયે એકાવળ હાર;

રથે બેસીને સંચરીયા, ને સાથે સુત બે નાર.

નારી શીરે સુવર્ણ ઝારી, બેટ ભડી લીધી છે ભારી;

રાય રથેથી ઉતર્યા, પુત્રે પ્રણામ્યા તે વારે.

સુરતી.

વીરા હું બેતી વાટ, તેં મારો ટાળ્યો ઉચાટ.

કવી.

ઉચાટ મનનો ટાળ્યો, કુંવર તેડ્યો આનંદભેર;

હેતનાં આંસુ આવ્યા ત્યારે, દુધની ચાલી સેર.

સેરચાલી તે કુંવરે પીધી, માતાએ ઘણી આશીષ દીધી;

સુરતી.

ઘણું દુર્ગ જીવો રે તન, તમે કર્યાં છે કુળ પ્રાવન;

પાવન કરીયાં કુળ આપણાં, વંશે વધાર્યાં નામ;
મહિમા વધાર્યો જગતમાં, તે તેં ભજીને શ્રી રામ.

કવી.

રામ ભક્ત તપાકામાં દીઠા, ઉત્તમે ત્યાં છાંયડા દીધા;
બન્ને ભાઈની પોંતી રંજી, હેતના આંસુ આવ્યા વળી,
વળી રોપાવ્યા બારણા આગળ, કોમળ કેળના થંભ;
અક્ષત અંકુર કુમકુમને જળ, ભરી ચઢાવ્યા કુંભ.
કુંભ ઉપર અક્ષર લખીયાજ, ધવને અવિચળ હોજે રાજ
ઢોલ દહામા ભેરી નાદ, ધવ પધાર્યા નીજ પ્રાસાદ.
પ્રાસાદમાંહી પધાર્યા ત્યારે, હરખ્યો સધળો સાથ;
ભાવતાં ભોજન પીરંસ્યાં ત્યારે, કાઠી વિવાની વાત.
વિવાહ કીધો અહલ્યાસાથે, પ્રેમે કરી પરણાવ્યા નાથે;
ઈંદ્રની કુંવરી ને રાજકુમાર, ધવજ પરણ્યા બીજનાર.
નારી સાથે રંગે રમે, સુખમાં કાઢે દનઃ
રાજ્યે વળી તેને આપ્યું, પોતાનું આસન.
આસને બેઠા ધૃવજ ભણ, વરતાવી પોતાની આણ;
શાસ્ર પ્રમાણ કરી નિરધાર, વરતાવે વરણાશ્રમ ચાર.
વર્ણાશ્રમના ધર્મ બધાને, સમભાવે સુભણ;

શુભ.

આપઆપના ધર્મ પાળીએ, જે લખ્યું હોય નીર્વાણુ;
 નીર્વાણુશાસ્ત્ર મુણેરે બ્રહ્મ, આયુદ્ધ બાંધવા ક્ષત્રીધર્મ.
 વૈશ્યને કરવા ખેતી વેપાર, શુદ્રને સેવાનો અધીકાર;
 સેવા તો સવળી વરણુને, હરી ભજેને નિત્ય;
 વરણુ ધર્મ સૌ પાળીએ, સાચું બોલીએ તે શુભ રીત.
 સાચું બોલી સંતોષવાળીએ, મોહભાગ્યા મત્સર ટાળીએ;
 ન કરો કુડકપટ અન્યાય, એટલી શીખામણુ દેછે રાય.
 છત્રીસહસ્ત્રવર્ષ વહીગયાં ત્યારે, આળ્યું વિમાન પાસ;
 વિમાન ખેશીને સંચર્યા, ધૂવળ ગયા આકાશ.
 આકાશમાં ધૂવળ બેઠાજઈ, અવિચળપદ તો પામ્યા તહી
 જે ગાયે ધૂવળું આખ્યાન, તે તો પામે અવિચળ સ્થાન
 જે જે વૈકુંઠરાય. ૬૬

જાહેર ખખર.

સરકારી નિશાળના અનુભવી ટ્રેનિંગ્સ શિક્ષકના હાથ
આવી જાતનું કોઈ પણ પુસ્તક લખાયું હોય તો તે કા
આજ છે.

ધી ગાઇડ ટુ ઇંગ્લીશ ટીચર.

પોતાની મેળે ઘેર બેઠાં વગર માસ્તરે થોડા વખત
અને થોડી મહેનતમાં રિતસર અંગ્રેજી શિખવું હોય તે
ધી ગાઇડ ટુ ઇંગ્લીશ ટીચર જરૂર ખરીદજો. અક્ષર તા
તાર, કાગળ, અરજીઓ વગેરે લખતાં, વાંચતાં શીખવા સા
આ પુસ્તક ધણું જ ઉમદા સાધન છે. આ પુસ્તકની અંદ
દરેક વિષયની સમજ, એવીજ સાદી અને સરળ રી
આપવામાં આવી છે કે, ગમે તેવા શિષ્યાઉ માણસને પણ
સમજતાં જરાયે મહેનત પડતી નથી. બીજાઓની માફક
આ પુસ્તકના જુદા જુદા ભાગો કર્યા નથી પણ એકજ પુ
સ્તકની અંદર જરાયે જરા ઉપયોગી બાબતોનો સમાવેશ
ઘણીજ બાહોશીથી કરવામાં આવ્યો છે. વધુ તારીફ ન
કરતાં એકવાર ચોપડી મંગાવી ખાત્રી કરવા અમો ભલા
મણ કરીએ છીએ. કી. રૂ. ૧૧ પોષ્ટેજ માફ.

બીજી કોઈપણ જાતની ચોપડી ભેઠતી હોય તો એક
આનાની ટીકીટ બીડી અમારું મોટું સુચીપત્ર મંગાવો.

બુકસેલર સાકરલાલ પુલાખીદાસ.

૬. રીચીરોડ—અમદાવાદ.

